

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Milana Moravu v právnej veci žalobcov 1) A., B., 2) J., J., 3) M., R., 4) P., O., 5) P., V., 6) V., K., 7) T., K., 8) A., O., 9) J., H., 10) H., D., 11) J., K., 12) D., M., 13) Ing. A., K., 14) P., Ž., 15) J., I., 16) P., I., 17) J., J., 18) K., T., 19) T., N., 20) R., H., 21) J., N., 22) M., L., 23) M., I., 24) A., M., 25) A., N., 26) M., T., 27) J., N., 28) L., I., 29) J., I., 30) M., B., 31) D., B., 32) E., S., 33) D., A., 34) M., W., 35) MUDr. V., L., 36) D., K. 37) E., A., 38) P., S., 39) B., B., 40) H., R., 41) R., Z., 42) M., R., 43) T., W., 44) Z., H., 45) M., S., 46) T., M., 47) H., M., 48) M., B., 49) K., M., 50) Ing. TE., H., 51) E., T., 52) M., J., 53) P., P., 54) F., L., 55) R., T., 56) A., R., 57) M., Š., 58) J., P., 59) M., A., 60) J., Ž., 61) M., J., 62) J., P., 63) H., P., 64) M., M., 65) V., T., 66) V., G., 67) A., R., 68) H., W., 69) J., K., 70) V., C., 71) RNDr. Ing. J., T., 72) L., K., 73) P., T., 74) F., T., 75) V., T., 76) Ing. E., T., 77) Ján H., B., 78) Z., Č., 79) Ing. J. H., 80) M., S., 81) L., U., 82) M., A., 83) J., H., 84) PhDr. V., K., 85) T., L., 86) L. a Božena Smižanská, U., 87) A., M. 88) A., O., 89) J., P., 90) J., P., 91) M., M., 92) M., P., 93) V., P., 94) Š., U., 95) Z., so sídlom B., *právne zastúpených* JUDr. R., *advokátom*, so sídlom Ž., proti žalovanému **Krajskému pozemkovému úradu Košice**, Popradská 78, Košice, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. A/2009/00230/1 z 24.8.2009, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/138/2009-85 zo dňa 10. februára 2011, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/138/2009-85 zo dňa 10. februára 2011 **potvrďuje**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach zamietol podľa § 250j ods. 1 OSP žalobu žalobcov, ktorou sa títo domáhali ako užívatelia pozemkov označených v záhradkárskej osade, preskúmania zákonnosti rozhodnutia Krajského pozemkového úradu č. A/2009/00230/1 z 24.8.2009, ktorým tento potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Košice – mesto č. 2009/01087-30-An z 3.6.2009, ktorým bolo zastavené konanie vo veci návrhu užívateľov v záhradkárskej osade ZO SZZ T., k.ú. J. o vyporiadanie vlastníctva k pozemkom podľa zákona č. 64/1997 Z.z. o užívaní pozemkov zriadených v záhradkárskych osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim.

Súd pri rozhodovaní vychádzal z § 247 a nasl. OSP a § 30 ods. 1 písm. d/ Správneho poriadku.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z. o užívaní pozemkov v zriadených v záhradkárskych osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov zriadenou záhradkárskou osadou sa rozumie záhradkárska osada zriadená do 24.6.1991 na pozemkoch, ku ktorým bola uzavretá zmluva o dočasnom užívaní pozemkov medzi Slovenským zväzom záhradkárov, Slovenským zväzom chovateľov alebo jeho organizačnou zložkou alebo jej členom a poľnohospodárskou organizáciou alebo inou organizáciou, ktorá k pozemku mala

Právo správy

Právo družstevného užívania

Právo náhradného užívania

Právo užívania na zabezpečenie výroby

Iné užívacie právo.

Žalobcovia v konaní nepredložili zmluvu o dočasnom užívaní pozemku medzi Slovenským zväzom záhradkárov, Slovenským zväzom chovateľov alebo jeho organizačnou zložkou alebo jej členom a poľnohospodárskou organizáciou alebo inou organizáciou, ktorá mala k pozemkom právny vzťah uvedený v § 2 ods. 1 písm. a/ až e/ zákona 64/1997 Z.z. v znení neskorších predpisov. Existenciu záhradkárskej osady a právne skutočnosti súvisiace s jej vznikom, žalobcovia v administratívnom konaní preukazovali inými dokladmi administratívneho orgánu predložili:

Kópiu dokumentu „návrh na vybudovanie záhradkárskej osady za cintorínom“ vypracovaný čl. zväzom ovocinárov a zeleninárov.

Overenú fotokópiu dokumentu „žiadosť o uvoľnenie pôdy pre zriadenie záhradkárskej osady medzi severojužnou komunikáciou a cintorínom v K. – oznámenie stanoviska“ vypracovaného štátnym majetkom, národný podnik B. z 28.10.1996.

Kópiu geometrického plánu č. 761-03-0045/9 spolu s odpisom výkazu plôch zo dňa 2.7.1969.

Overenú fotokópiu dokumentu „vyňatie pôdy z poľnohospodárskeho fondu ŠM n.p. B. a odovzdanie do užívania O.“ vypracovaného Okresným národným výborom v Košiciach zo dňa 5.1.1967, č. pôd – 9861/1966.

Kópiu územného rozhodnutia UHE č. 1510/1966 zo dňa 21.11.1966.

Z ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z. podľa názoru súdu možno vyvodiť jednoznačný zámer, že nevyhnutnou podmienkou pre právny postup podľa uvedenej právnej úpravy je predloženie zmluvy o dočasnom užívaní pozemku definovanej v citovanom ustanovení. Doklady predložené žalobcami v správnom konaní nemohli podľa názoru súdu nahradiť chýbajúci dôkaz, ktorý by umožnil správny orgán realizovať konanie podľa zákona 64/1997 Z.z. v platnom znení.

Súd, pokiaľ ide o tvrdenie žalobcov poukazujúce na obsah a závery právoplatne skončeného súdneho konania vedeného na OS Košice II pod č. k. 15C/1438/1995 skonštatoval, že predmet konania v danej veci ako aj obsah rozhodnutí všeobecných súdov

v oboch stupňoch v danej veci sú právne odlišné od obsahu súdneho prieskumného konania preskúmvanej veci v rámci správneho súdnictva. Za nedôvodnú považoval súd aj námietku zvýraznenú právnym zástupcom žalobcov na pojednávaní dňa 10.2.2011, podľa ktorej správne orgány oboch stupňov mali vydať vo veci meritórne rozhodnutie a v ňom posúdiť relevantnosť predložených listinných dôkazov a nie zastaviť konanie. Pri tejto námietke súd poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 8Sžo/140/2008 zo dňa 20.11.2008 a sp. zn. 6Sžo/122/2008 zo dňa 11.2.2009) vzťahujúcu sa na rovnaký právny stav. Bolo oprávnením správneho orgánu prvého stupňa vyzvať žalobcov ako účastníkov konania na odstránenie nedostatkov konania s uvedením možnosti zastavenia konania v prípade nespĺnenia výzvy.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu sa odvolali žalobcovia podaním zo dňa 29.3.2011 s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. b/, d/ a f/ OSP. Vo svojom podaní uviedli, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádza zo skutkového stavu, ktorý je v rozpore s obsahom spisu, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu je nepostačujúce pre rozhodnutie vo veci. Podstatou sporu je otázka posúdenia hmotnoprávnej podmienky pre začatie konania podľa § 7 zákona o užívaní pozemkov v zriadených v záhradkárskych osadách, konkrétne preukázanie skutočností, že záhradkárska osada K. bola zriadená v súlade s požiadavkou § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z.. Žalovaný správny orgán ako aj súd prvého stupňa dospeli k záveru, že nebola splnená podmienka na uzavretie zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov. Žalobcovia ďalej namietali, že rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré prvostupňový súd označil ako ustálenú judikatúru nie sú aplikovateľné na predmetné konanie – rozhodnutie 8Sžo/140/2008 neobsahuje žiadne vysporiadanie sa s otázkou výkladu zákona o užívaní pozemkov v záhradkových osadách a rozhodnutie 6Sžo/122/2008 vychádza zo skutkovo odlišného stavu, keď v konaní pred správnym orgánom bolo preukázané, že navrhovateľmi neboli predložené ani návrhy kúpnych zmlúv preukazujúce splnenie podmienok podľa § 7 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z.. Poukazujú tiež na to, že rozhodnutie 2Sžo KS 87/2005 na ktoré poukazuje rozhodnutie 6Sžo/122/2008 skutkovo nesúvisí s predmetným prípadom a to z dôvodu, že primárne rieši aplikáciu úplne iných ustanovení zákona č. 64/1997 Z.z.. Uvádzajú tiež, že rozhodnutie 2SžoKS242/2004, na ktoré odkazuje rozhodnutie 6Sžo/122/2008 sa zaoberalo otázkou posúdenia vybudovania záhradkovej osady v rozpore so zmluvou o dočasnom užívaní v rozsahu presahujúcom výmeru pozemkov. Z uvedeného dospeli žalobcovia k záveru, že rozhodnutia, na ktoré poukazuje súd prvého stupňa nie sú ustálenou judikatúrou. Oni sami

poukazujú na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR Rks8/02 Nds-Sž20/02, ktoré bolo dôvodom, prečo podali tento návrh. V tomto rozhodnutí je venovaný osobitný priestor výkladu pojmu zriadená záhradková osada. Je v ňom uvedené, že druhý pojmový znak zriadenej záhradkárskej osady, ktorým je uzavretie zmluvy o dočasnom užívaní sa dá vyvodiť aj z iných dôkazov. Najvyšší súd v rozhodnutí upozornil, že pojem zriadenie záhradkovej osady treba vykladať rozširujúco a nie mechanicky. Prijatím zákona č. 64/1997 Z.z. sa zákonodarca rozhodol právne riešiť vysporiadanie vzťahu medzi užívateľom pozemku a pôvodnými vlastníkmi na základe princípu, že záujem na ochrane dobromyseľne nadobudnutých práv užívateľmi pozemkov prevažuje nad záujmom na navrátení pozemkov pôvodným vlastníkom. V tejto súvislosti poukázali žalobcovia na dôvodovú správu k zákonu č. 64/1997 Z.z..

Na záver zdôraznili, že dôkazy predložené správnomu orgánu smerovali od počiatku k preukázaniu dvojstrannosti úkonov, ktorá je daná v prípade uzavretia súkromnoprávných zmlúv. Vzhľadom na uvedené navrhli rozhodnutie prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na nové konanie, resp. zmeniť tak, že sa žalobe vyhovie. Zároveň si uplatnili právo na náhradu trov konania.

Na základe výzvy súdu sa k odvolaniu vyjadril žalovaný správny orgán podaním zo dňa 15.4.2011. Uviedol, že konal a rozhodoval po procesnej stránke v súlade so zákonom 71/1967 Zb. a po hmotnej stránke podľa zákona č. 64/1997 Z.z.. Stotožnil sa so závermi krajského súdu a jeho rozhodnutie považuje za vecne správne. Poukázal na to, že zákon taxatívne vymenúva akým spôsobom môže byť zriadená záhradková osada, aby vlastnícke pomery bolo možno vyporiadať v zmysle zákona. V zmysle zákona č. 64/1997 Z.z. možno vyporiadavať iba tie záhradkové osady, ktoré spĺňajú podmienky uvedené v zákone. Podľa § 2 ods. 1 zákona zriadenou záhradkovou osadou sa rozumie záhradková osada zriadená do 24.6.1991 na pozemkoch, ku ktorým bola uzavretá zmluva o dočasnom užívaní pozemku medzi SZZ alebo jeho organizačnou zložkou alebo jeho členom a poľnohospodárskou organizáciou, ktorá k pozemkom mala právo stavby, družstevného užívania, alebo iné užívacie právo. Žalobcovia nepredložili žiadne doklady, ktoré by preukázali, že na pozemky, ktoré žiadajú vyporiadať v zmysle zákona, bola uzavretá zmluva o dočasnom užívaní. Nimi predložené doklady nenahrádzajú zmluvu o dočasnom užívaní pozemkov. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní uvádzajú, že predmetná záhradková osada bola zriadená v súlade s hypotézou ustanovenia § 2 ods. 1 zákona poukazuje na to, že rozhodnutia správnych orgánov musia byť v súlade s konkrétnymi ustanoveniami právnych noriem a nie s ich hypotézami. Žalobcovia

preukázateľne neunesli dôkazné bremeno, že záhradková osada bola zriadená v súlade s ustanovením § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997. Pokiaľ si žalobcovia pojem záhradkovej osady vykladali v svoj prospech nedovoľávajú sa na žiadny hmotnoprávny predpis. Správny predpis nespochybnil legálnosť záhradkovej osady, mal však za to, že táto nie je zriadená v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z.. Vzhľadom na uvedené navrhol odvolanie proti rozsudku krajského súdu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 221 ods. 2 OSP) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nie je možné priznať úspech.

Predmetom žaloby v danej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorý podľa § 30 ods. 1 písm. d/ zákona o správnom konaní zastavil konanie vo veci návrhu užívateľov záhradkárskej osady ZO SZZ 3226 T. k.ú. J. o vyporiadanie vlastníctva k pozemkom podľa zákona č. 64/1997 Zb. v platnom znení, pretože jej zriadenie nebolo preukázané v zmysle § 2 ods. 1 uvedeného zákona. Žalovaný krajský pozemkový úrad rozhodnutím č. A/2009/00230/1 z 24.8.2009 odvolanie užívateľov pozemkov v záhradkárskej osade zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z. o užívaní pozemkov v zriadených v záhradkárskych osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov zriadenou záhradkárskou osadou sa rozumie záhradkárska osada zriadená do 24.6.1991 na pozemkoch, ku ktorým bola uzavretá zmluva o dočasnom užívaní pozemkov medzi Slovenským zväzom záhradkárov, Slovenským zväzom chovateľov alebo jeho organizačnou zložkou (ďalej len záhradkárska organizácia) alebo jej členom a poľnohospodárskou organizáciou alebo inou organizáciou, ktorá mala k pozemku

a) Právo správy (právo hospodárenia) alebo

- b) Právo družstevného užívania alebo
- c) Právo náhradného užívania
- d) Právo užívania na zabezpečenie výroby
- e) Iné užívacie právo.

Ako vyplýva z obsahu súdneho spisu, administratívneho spisu správnych orgánov oboch stupňov žalobcovia v konaní nepredložili zmluvu o dočasnom užívaní pozemku medzi subjektmi citovanými v § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Zz.. Existenciu záhradkárskej osady a správne skutočnosti súvisiace s jej vznikom žalobcovia v správnom konaní preukazovali vyššie uvedenými dokladmi.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v plnom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníka známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa v odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných v odôvodnení napadnutého rozsudku a doplnenia záverov zistených v odvolacom konaní.

Predovšetkým treba konštatovať, že súd prvého stupňa sa vysporiadal so všetkými námietkami žalobcov uvedenými v žalobe.

Poľnohospodárske využívanie pozemkov v záhradkových osadách je dôsledkom predovšetkým historického vývoja riešenia otázok súvisiacich s vlastníctvom k pôde, predovšetkým oddelenia vlastníckeho užívacieho práva vlastníkov pozemkov. Zmluvou o prenechaní pozemkov do dočasného užívania na poľnohospodárske využitie sa upravovala aj otázka výstavby záhradkových chatiek. Výstavbou sa na pozemkoch nezmenila povaha a účelové určenie pozemkov. Zo znenia § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z. v platnom znení vyplýva, že právny nárok na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom zriadených v záhradkových osadách, t.j. na ich získanie do vlastníctva by mali mať tí členovia

záhradkárskej organizácie, ktorí vstúpili do užívania dobromyseľne, t.j. na základe zmluvy, ktorou im pozemky do užívania odovzdala poľnohospodárska organizácia alebo iná organizácia v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi. Z toho je potrebné vyvodiť jednoznačný právny záver, že nevyhnutnou právnou podmienkou pre právny postup podľa uvedenej právnej úpravy je predloženie zmluvy o dočasnom užívaní pozemku, definovanej v citovanom zákonom ustanovení. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že doklady predložené žalobcami v správnom konaní, nemohli podľa názoru súdu nahradiť chýbajúci listinný dôkaz, ktorý by umožnil správny orgán v preskúmvanej právnej veci realizovať konanie podľa zákona č. 64/1997 Z.z. v platnom znení.

V odvolávke žalobcov na uznesenie Najvyššieho súdu SR č. Rks8/02,Nds-6Sž20/20 zo dňa 30.3.2003 treba uviesť, že v danej veci Najvyšší súd SR v rozhodovaní o kompetenčnom konflikte neriešil otázku, či záhradková osada spĺňa podmienky v § 2 ods. 1 zákona a nevydal vo veci žiadne zásadné právne stanovisko k prejednávajúcej právnej otázke a nevyplýva z neho, že by splnenie hmotnoprávnej podmienky existencie zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov bolo možné dosiahnuť aj iným spôsobom než predložením zmluvy, ktorá je právnym úkonom vyžadujúcim zhodný prejav zmluvných strán a napĺňa požiadavku dobromyseľnosti v užívaní, ktorú vyžaduje citovaný § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z. v platnom znení.

Takisto sa odvolací súd nestotožňuje s námietkou žalobcov, podľa ktorej správne orgány oboch stupňov mali vydať vo veci meritórne rozhodnutie a v ňom posúdiť relevantnosť predložených listinných dôkazov a nie zastaviť konanie. Je oprávnením správneho orgánu prvého stupňa vyzvať žalobcov ako účastníkov konania na odstránenie nedostatkov podania s uvedením možnosti zastavenia konania, v prípade nesplnenia tejto výzvy. Vzhľadom na hore uvedené skutkové zistenia a právne závery najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 OSP, podľa ktorého neúspešným žalobcom právo na náhradu trov konania nevzniklo.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **n i e** je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. marca 2012

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková